A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2008. december 9.*

A C-121/07. sz. ügyben,

az EK 228. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2007. február 28-án

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: B. Stromsky és C. Zadra, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Francia Köztársaság** (képviselik: E. Belliard, S. Gasri és G. de Bergues, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatja:

a **Cseh Köztársaság** (képviseli kezdetben: T. Boček, később: M. Smolek, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó,

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: francia.

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot és T. von Danwitz tanácselnökök, K. Schiemann (előadó), P. Kūris, Juhász E., G. Arestis, L. Bay Larsen és P. Lindh bírák,

főtanácsnok: J. Mazák,
hivatalvezető: M.-A. Gaudissart egységvezető,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. március 12-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2008. június 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetében az Európai Közösségek Bizottsága azt kéri a Bíróságtól, hogy:

– állapítsa meg, hogy a Francia Köztársaság – mivel nem tette meg a C-419/03. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 15-én hozott, a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a 90/220/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL L 106., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 77. o.) a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról szóló, 1990. április 23-i 90/220/EGK tanácsi irányelv (HL L 117., 15. o.) rendelkezéseitől eltérő, vagy azokon túlmutató rendelkezései a belső jogába való átültetésének az elmulasztásával kapcsolatos ítéletben foglaltak végrehajtásához szükséges valamennyi intézkedést – nem teljesítette az EK 228. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit;

– kötelezze a Francia Köztársaságot, hogy fizessen meg a Bizottság számára „az Európai Közösségek saját forrásai” számlára napi 366 744 euró kényszerítő bírságot a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet végrehajtása késedelmének minden napjára a jelen ügyben hozott ítélet meghozatalának napjával kezdődően, az említett Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet maradéktalan végrehajtásának napjáig;

– kötelezze a Francia Köztársaságot, hogy fizessen meg a Bizottság számára „az Európai Közösségek saját forrásai” számlára napi 43 660 euró átalányösszeget a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet végrehajtása késedelmének minden napjára, az említett ítélet meghozatalának napjával kezdődően:

  – az említett ítélet maradéktalan teljesítésének napjáig, amennyiben erre a jelen ügyben történő ítélethozatal előtt kerül sor;

– a jelen ügyben történő ítélethozatal napjáig, amennyiben az ítélethozatalt megelőzően nem került sor a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet maradéktalan végrehajtására;

– a Francia Köztársaságot kötelezze a költségek viselésére.

Jogi háttér

2 A 2001/18 irányelv elfogadására az EK 95. cikk alapján került sor. Az 1. cikke értelmében az irányelv célja az, hogy közelítse egymáshoz a tagállamok törvényeit, rendeleteit és közigazgatási rendelkezéseit, és védje az emberi egészséget és a környezetet egyrészt abban az esetben, ha géntechnológiával módosított szervezetek (a továbbiakban: GMO-k) környezetbe történő szándékos kibocsátására kerül sor bármilyen más célból, mint a Közösségen belüli forgalomba hozatal, másrészt pedig abban az esetben, ha termékekként vagy termékekben megjelenő GMO-kat hoznak forgalomba a Közösségen belül.

3 Az említett irányelv 34. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az irányelvnek 2002. október 17-e előtt megfeleljenek.

4 A 2001/18 irányelv 36. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A 90/220/EGK irányelv 2002. október 17-én hatályát veszti.

(2) A hatályát vesztett irányelvre való hivatkozásokat úgy kell kezelni, mintha ezen irányelvre vonatkoznának, és azokat a VIII. mellékletben található megfelelési táblázat szerint kell értelmezni.”

A Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet

5 A Bíróság a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet rendelkező részének 1. pontjában a következőképpen határozott:

„A Francia Köztársaság – mivel az előírt határidőn belül nem fogadta el a [90/220 irányelv] rendelkezéseitől eltérő, vagy azokon túlmutató azon törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a belső jogába átültesse a [2001/18 irányelvet] – nem teljesítette a 2001/18/EK irányelvből eredő kötelezettségeit”.

A pert megelőző eljárás

6 A Francia Köztársaság a Bizottságnak a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet végrehajtásának helyzetét illető 2004. november 5-i érdeklődésére a 2005. február 4-i levelében válaszolt. Válaszában jelezte, hogy arra a körülményre tekintettel, hogy a géntechnológiával módosított szervezetek (a továbbiakban: GMO-k), és különösen az azoknak a környezetbe való szándékos kibocsátása Franciaországban viták és néha heves konfliktusok tárgyává váltak – amint azt számos olyan cselekmény is példázza, amelynek keretében a kultúrák egész

termőterületeken való elpusztítására került sor –, 2004 októbere folyamán a Nemzetgyűlés elnökének a javaslatára a GMO-kat érintő kísérleteknek és a GMO-k használatának a veszélyeire vonatkozó parlamenti tájékoztatási missziót hoztak létre. Ugyanezen levél további tájékoztatása szerint a kormány úgy határozott, hogy a 2001/18 irányelvet átültető törvénytervezet nyugodt és konstruktív megvitatása érdekében megvárja a misszió munkájának a befejeztét. Az említett munka lezárása 2005 áprilisára volt várható.

7 A francia hatóságok 2005. február 21-én közölték a Bizottsággal a teljesen vagy részben géntechnológiával módosított szervezetekből álló termékek magáncélú szándékos kibocsátásának vagy forgalomba hozatalának az ellenőrzéséről szóló, 1996. szeptember 20-i 96-850. sz. rendeletet módosító, 2005. január 26-i 2005-51. sz. rendeletet (JORF 2005., január 28., 1474. o.), amely e hatóságok álláspontja szerint hozzájárul a 2001/18 irányelv átültetéséhez azáltal, hogy a 96-850. sz. rendelet alkalmazási körét kiegészíti a reagensekkel.

8 A Bizottság – mivel álláspontja szerint a Francia Köztársaság nem tette meg a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket – 2005. július 13-án az EK 228. cikk alapján felszólító levelet küldött Franciaországnak.

9 Mivel a Bizottság nem találta kielégítőnek a választ, 2005. december 19-én indokolással ellátott véleményt küldött a Francia Köztársaságnak, amelyben felszólította, hogy a vélemény kézhezvételétől számított két hónapon belül tegye meg az említett ítélet végrehajtásához szükséges intézkedéseket.

10 A francia hatóságok 2006. február 20-án közölték a Bizottsággal a GMO-kra vonatkozó, a 2001/18 irányelv átültetését, a tudományos szakértői rendszer reformját, valamint a GMO-tól mentes kultúrából származó, váratlan GMO-jelenlétet mutató termékek miatt károsult termelők számára kártérítési alap létrehozását célzó törvénytervezet szövegét (a továbbiakban: a 2006. évi törvénytervezet). A francia hatóságok közölték továbbá, hogy az említett tervezetet, valamint az ahhoz kapcsolódó szabályozási intézkedéseket legkésőbb 2006 végén elfogadják.

11 A francia hatóságok 2006. május 8-án tájékoztatták a Bizottságot, hogy a szenátus 2006. március 23-án elfogadta a 2006. évi törvénytervezetet, és másnap azt letétbe helyezték a nemzetgyűlésnél.

12 Ugyanezen hatóságok 2007. február 21-én szóban a Bizottság szolgálatainak a tudomására hozták, hogy a nemzetgyűlés sűrű napirendjére és a nemzetgyűlés munkájának a 2007. február 25-étől történő felfüggesztésére tekintettel úgy tűnik, hogy a 2006. évi törvénytervezetet a folyamatban lévő jogalkotás keretében nem lehet elfogadni, ezért a továbbiakban a 2001/18 irányelv átültetését biztosító rendeletek gyors elfogadását veszik tervbe.

13 A Bizottság e körülmények között – mivel úgy ítélte meg, hogy a Francia Köztársaság nem biztosította a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet végrehajtását – 2007. február 28-án benyújtotta a jelen keresetet.

14 Ugyanezen a napon a francia hatóságok megerősítették a Bizottság számára a fent említett szóbeli tájékoztatás tartalmát, és két rendelettervezetet továbbítottak

a Bizottsághoz. A Francia Köztársaság álláspontja szerint a rendeletek, illetve a 2001/18 irányelv átültetését célzó más intézkedések kihirdetésére 2007. április elején lehet számítani.

A jelen eljárás során bekövetkezett fejlemények

15 A francia hatóságok 2007. március 20-i feljegyzésükben a Bizottság számára a *Journal officiel de la République française*-ben [a Francia Köztársaság Hivatalos Lapja] ugyanezen a napon kihirdetett különböző jogszabályi szövegeket (a továbbiakban együttesen: a 2007. márciusi végrehajtási rendelkezések) továbbítottak, nevezetesen:

– a géntechnológiával módosított szervezetek géntechnológiával történő módosítása technikáinak, valamint besorolási kritériumainak a listáját megállapító, 1993. március 27-i 93-774. sz. rendeletet módosító 2007. március 19-i 2007-357. sz. rendeletet;

– a teljesen vagy részben géntechnológiával módosított szervezetekből álló termékeknek a forgalomba hozataltól eltérő célú szándékos kibocsátásáról szóló, 2007. március 19-i 2007-358. sz. rendeletet;

– a teljesen vagy részben géntechnológiával módosított szervezetekből álló, nem élelmezési célokra szánt termékek forgalomba hozatalának az engedélyezésére vonatkozó eljárásról szóló, 2007. március 19-i 2007-359. sz. rendeletet;

– a környezetvédelmi célok szempontjából besorolt létesítmények nómenklatúrájának 2680-2 rovata alapján engedélyköteles létesítmények által kötelezően teljesítendő technikai szabályokról szóló, 1998. június 2-i miniszterelnöki rendeletet módosító, 2007. március 15-i miniszterelnöki rendeletet;

– a nómenklatúra 2680-1 géntechnológiával módosított szervezetek rovata alapján bejelentés tárgyát képező, a környezetvédelmi célok szempontjából besorolt létesítményekre vonatkozó általános előírásokról szóló, 1998. június 2-i miniszterelnöki rendelet I. mellékletét módosító, 2007. március 15-i miniszterelnöki rendeletet;

– a kutatás, fejlesztés és oktatás célját szolgáló használatra harmadik személyek rendelkezésére bocsátott, géntechnológiával módosított szervezetek csomagolásáról szóló, 2007. március 15-i miniszterelnöki rendeletet.

16 A Bizottság, mivel úgy vélte, hogy a 2007. márciusi végrehajtási rendelkezések nem biztosítják a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet maradéktalan végrehajtását, valamint, hogy a 2001/18 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése, 17. cikkének (1), (2) és (9) bekezdése, továbbá 19. és 23. cikke továbbra sem került megfelelő módon átültetésre, a válaszában a kereseti kérelmeit a pénzügyi szankciók tekintetében kiigazította. E tekintetben a Bizottság a továbbiakban a következőket kérte a Bíróságtól:

– a kényszerítő bírságnak a keresetében javasolt napi összegét mérsékelje a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet végrehajtása mértékének megfelelő összegre;

– az említett végrehajtás mértékének megfelelően igazítsa ki a keresetében javasolt átalányösszeget, de kizárólag a 2007. március 21-től a következő időpontig tartó időszakot érintő részében:

  – a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet maradéktalan végrehajtásának az időpontjáig, amennyiben ez a jelen ítélet meghozataláig megtörténik;

  – a jelen ítélet meghozatalának az időpontjáig, amennyiben a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet az említett ítélethozatalig nem kerül maradéktalanul végrehajtásra.

17 A Bizottság azonban a tárgyalás során jelezte, hogy álláspontja szerint a 2001/18 irányelv 17. cikke nem kíván meg további átültető intézkedést Franciaország részéről.

18 A Francia Köztársaság elismeri, hogy nem biztosította a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet végrehajtását az indokolással ellátott véleményben előírt határidő lejártáig, de az az álláspontja, hogy a 2007. márciusi végrehajtási rendelkezések azóta biztosították a 2001/18 irányelv maradéktalan átültetését, és következésképpen az említett ítélet teljes végrehajtását. A Francia Köztársaság nézete szerint tehát a kényszerítő bírság és az átalányösszeg megfizetésére való kötelezése iránti kérelmek okafogyottá váltak, vagy másodlagosan megalapozatlanok, vagy mindenesetre túlzóak. E tekintetben e kérelmek elutasítását kéri.

19 A Francia Köztársaság a szóbeli eljárás befejezését követően a 2008. június 27-i levelekben tájékoztatta a Bíróságot és a Bizottságot a géntechnológiával módosított szervezetekről szóló, 2008. június 25-i 2008-595. sz. törvény (JORF 2008. június 26., 10218. o.; a továbbiakban: 2008. június 25-i törvény) elfogadásáról.

20 A szöveg áttanulmányozását követően a Bizottság a 2008. július 30-i levelében tájékoztatta a Bíróságot, hogy álláspontja szerint az említett törvény a 2008. június 27-i hatályba lépésétől kezdve biztosítja a 2001/08 irányelv teljes mértékű átültetését, és így a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet maradéktalan végrehajtását. Ugyanebben a levélben a Bizottság ezenfelül jelezte, hogy azon kérelme, amely a Francia Köztársaság kényszerítő bírság megfizetésére való kötelezésére irányult, mindezek miatt okafogyottá vált.

A kötelezettségszegésről

21 Az EK 228. cikk nem határozza ugyan meg az ítélet teljesítésére nyitva álló határidőt, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a közösségi jog azonnali és egységes alkalmazásához fűződő érdek megköveteli, hogy a teljesítés azonnal elkezdődjék, és a lehető legrövidebb idő alatt történjék meg (lásd különösen a C-278/01. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2003. november 25-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-14141. o.] 26. és 27. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

22 Ezenfelül az EK 228. cikk szerinti kötelezettségszegés fennálltának megítéléséhez szükséges referencia-időpont az említett rendelkezés alapján adott indokolással ellátott véleményben megállapított határidő lejárta (lásd a C-503/04. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2007. július 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-6153. o.] 19. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

23 A jelen ügyben nyilvánvaló, hogy a 2005. december 19-i indokolással ellátott véleményben előírt két hónapos határidő lejártának az időpontjában az a határidő, ameddig a 2001/18 irányelv átültetésére vonatkozó intézkedéseket megkövetelő, fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet végrehajtását biztosítani kellett volna, már régen lejárt, mivel az ítélet kihirdetése óta mintegy 19 hónap telt el.

24 Vitathatatlan ezenfelül, hogy ugyanezen határidő időpontjáig a Francia Köztársaság a rá háruló átültetési kötelezettség tekintetében rendkívül korlátozott terjedelmű 2005-251. sz. rendelet elfogadásától eltekintve semmilyen intézkedést nem hozott, amely az említett ítélet végrehajtását magában foglalta volna.

25 E körülmények között meg kell állapítani, hogy - amint azt ráadásul maga is elismeri – a Francia Köztársaság nem teljesítette az EK 228. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

A pénzügyi szankcióról

A kényszerítő bírságról

26 Amint a jelen ítélet 19. és 20. pontjából következik, a Bizottság jelezte, hogy álláspontja szerint a 2008. június 25-i törvény hatályba lépése biztosítja a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet maradéktalan végrehajtását, és azon kérelme, amely a Francia Köztársaság kényszerítő bírság megfizetésére való kötelezésére irányul, következésképpen okafogyottá vált.

27 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a kényszerítő bírságnak az EK 228. cikk alapján történő esetleges kiszabása, mely bírság kényszerítő jellegét a folyamatban levő kötelezettségszegés tekintetében a Bíróság számos alkalommal hangsúlyozta (lásd ebben az értelemben különösen a C-387/97. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2000. július 4-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-5047. o.] 90. és 92. pontját), elvben csak akkor igazolt, ha a Bíróság korábbi ítélete végrehajtásának elmulasztásán alapuló kötelezettségszegés fennmarad (lásd ebben az értelemben különösen a C-119/04. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2006. július 18-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-6885. o.] 45. és 46. pontját, valamint a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 40. pontját).

28 A Bíróság a fentiekre tekintettel úgy véli, hogy a kényszerítő bírságra kötelezésnek nincs helye.

Az átalányösszegről

A felek érvei

29 A Bizottság érvelése szerint abban az esetben, ha az EK 228. cikk alapján a Bírósághoz fordul, amint az a 2005. december 13-i SEC (2005) 1658 közleményének (a továbbiakban: 2005-ös közlemény) a 10. pontjából is következik, ezt követően szisztematikusan azt kéri, hogy a mulasztó tagállamot átalányösszeg fizetésére kötelezzék, és ezt a kérelmét még a Bíróság korábbi ítéletének az eljárás során történő végrehajtása esetén is fenntartja, anélkül, hogy a keresetétől elállna.

30 A Bizottság álláspontja szerint ez az új megközelítés indokolt annak elkerülése érdekében, hogy a Bíróság ítéleteinek tekintélye, a jogszerűségnek és a jogbiztonságnak, valamint a közösségi jog hatékonyságának az elvei sérüljenek. A pénzügyi szankciók teljes hiánya a kötelezettségeknek az eljárás során történő, késedelmes megfelelés esetén ugyanis azt a kockázatot hordozná magában, amint azt a gyakorlat is egyre inkább igazolni látszik, hogy a tagállamok ösztönözve lennének arra, hogy a Bíróság ítéleteit ne hajtsák gondosan végre, és folyamatosan halogató magatartást tanúsítsanak.

31 E tekintetben a Bizottság hangsúlyozza, hogy 1996 decembere és 2005 októbere között az EK 228. cikk alapján 296 felszólító levelet küldött, amelyből 50 a Francia Köztársaságnak szólt, továbbá 125 indokolással ellátott véleményt adott ki, amelyből 25-nek ugyanez a tagállam volt a címzettje. Ugyanezen időszak során a Bizottság 38 alkalommal határozta el, hogy az említett rendelkezés alapján a Bírósághoz fordul, ebből 7 döntés a Francia Köztársaságra vonatkozott, és 23 esetben ténylegesen a Bírósághoz fordult, amelyből 6 az említett tagállamot érintette. Az így kezdeményezett eljárások közül csupán 6 vezetett a bíróság általi ítélethozatalhoz, mivel a többi esetben a bírósági eljárás befejezése előtt sor került a kötelezettségek késedelmes teljesítésére. A helyzet ezenfelül súlyosodni látszik, mivel a Bizottság 2005. január 1. és 2005. október 24. között az említett EK 228. cikk alapján 50 felszólító levelet volt kénytelen kiküldeni.

32 Az EK 228. cikk (2) bekezdésében előírt különleges bírósági végrehajtási eljárást tehát az ösztönzés eszközeként egyaránt hozzá kell igazítani az egyes esetetek különleges körülményeihez és az olyan általános körülményekhez, mint például az előző pontban kifejtett tendencia.

33 A kényszerítő bírsággal ellentétben, amely a fennálló kötelezettségszegés tekintetében ösztönző funkcióval rendelkezik, és amelynek a célja a kötelezettségszegés folytatásának a megakadályozása azt követően, hogy a Bíróság az EK 228. cikk alapján meghozta az ítéletét, az átalányösszegnek, amelyet az érintett tagállamnak az említett ítélet meghozatalát követő magatartásától függetlenül kell megfizetnie, inkább az a célja, hogy a múltbeli magatartást szankcionálja. Az átalányösszeg célja a visszatartás, és a hasonló jogsértések megismétlődésének a megakadályozása. Az átalányösszeg kiszabásának a kilátásba helyezése különösen arra ösztönzi a tagállamot, hogy

a kötelezettségszegést megállapító kezdeti ítéletet a lehető legrövidebb időn belül, és különösen a Bíróság előtti újabb eljárás kezdeményezése előtt végrehajtsa.

34 A Bizottság az átalányösszeg számítása szempontjából két időszak megkülönböztetését javasolja, nevezetesen egyrészt a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet kihirdetésétől a 2007. március 20-ig, azaz a 2007 márciusi végrehajtási rendelkezések kihirdetésének az időpontjáig eltelt időszak, valamint másrészt a 2007. március 20. utáni időszak elkülönítését.

35 A Bizottság a 2005-ös közleményben meghatározott számítási módszerre hivatkozva tehát először is azt javasolja, hogy a Francia Köztársaságot a Bíróság kötelezze napi 43 660 euró összeg megfizetésére a 2004. július 15. és 2007. március 20. között eltelt minden napra vonatkozóan.

36 Ezt a napi összeget, amint azt az említett számítási módszer is előírja, úgy kell meghatározni, hogy a 200 eurós átalányalapot össze kell szorozni a jogsértés súlyosságához igazodó együtthatóval, amely a jelen esetben az 1–20-ig terjedő fokozatra vonatkozóan 10, valamint meg kell szorozni azon tényezővel, amely az egyes tagállamok fizetési képességéhez igazodik, és amelynek a Francia Köztársaság esetében 21,83 az értéke. A fent említett időszakra vonatkozó átalányösszeg így 42 743 140 euró (43 660 euró x 979 nap).

37 A Bizottság álláspontja szerint a jelen ügyben indokolt a jogsértés súlyosságához igazodó együttható 10-es értéke a jogsértés nyilvánvaló jellegére tekintettel, melybe beleszámít, hogy az irányelv nem került átültetésre, valamint a jogsértés tartama, az emberi egészségnek és a környezetnek a GMO-k szabad mozgásának a biztosítása mellett történő védelmét célzó, megsértett norma jelentősége, továbbá indokolt az érték azt figyelembe véve is, hogy a Francia Köztársaság a GMO-k területén a kötelezettségeit ismétlődően megszegte. A Bizottság ezen utóbbi tekintetben

a C-296/01. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2003. november 20-án hozott ítéletre [EBHT 2003., I-13909. o.], valamint a C-429/01. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2003. november 27-én hozott ítéletre [EBHT 2003., I-14355. o.] hivatkozik, az említett ítéletek közül az utóbbi tekintetében pedig arra, hogy a végrehajtás azt követően történt, hogy a Bizottság az EK 228. cikk alapján a Bírósághoz fordult (lásd a C-79/06. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2007. február 7-én hozott törlő végzést). A Bizottság ezenfelül a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 15-én hozott ítélet tekintetében a jóhiszemű együttműködés és az eljárás eredményességéhez való hozzájárulás hiányára hivatkozik, amelyet a francia hatóságok részéről tapasztalt.

38 A köz- és magánérdekeknek a Francia Köztársaság kötelezettségszegéséből adódó sérelmét illetően a Bizottság konkrétan a jogbizonytalanságot emeli ki, amely a piaci szereplők tekintetében a jogaikat és a kötelezettségeiket tekintve keletkezett. A mezőgazdasági minisztérium által a GMO-kra vonatkozó kísérletek engedélyezését esetlegesen kérelmezők számára kiállított „útmutatók", amelyekre a Francia Köztársaság védekezésül hivatkozik, nem rendelkeznek semmilyen joghatással, és különösen nem vezethetnek be olyan jogokat és kötelezettségeket, amelyeket a 2001/18 irányelv megfelelő átültetése eredményezett volna. A tribunal administratif de Clermont-Ferrand [Clermont-Ferrand-i közigazgatási bíróság] 2006. május 4-i ítélete, amellyel megsemmisített egy kísérleti engedélyt a jogi alapnak az irányelv átültetésének az elmulasztása miatt fennálló hiánya okán, különösen jól példázza e jogbizonytalanságot.

39 A Bizottság arra is hivatkozik, hogy az átültetés elmulasztása kockázatokat okozott a GMO-k büntetőjogi értelemben nem büntetendő, határokon átnyúló kibocsátása, a GMO-kat érintő biotechnológiai kutatások végzésétől és a GMO-kkal való kereskedelemtől való visszatartás, illetve az azon körülményhez kapcsolódó nemzetközi kereskedelmi konfliktusok tekintetében, hogy a harmadik országokból importált GMO-kra alkalmazandó közösségi jogi szabályozás nem alapszik a szabályozás igazolására alkalmas, koherens belső közösségi jogi háttéren.

40 Másodszor a Bizottság a 2007. március 20. utáni időszak vonatkozásában úgy véli, hogy a 2007. márciusi rendelkezések nem biztosították a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 15-én hozott ítélet maradéktalan végrehajtását, mivel véleménye szerint a 2001/18 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése, valamint 19. és 23. cikke e szakasz során továbbra sem került megfelelő módon átültetésre, így a fennmaradó

kötelezettségszegés súlyosságával arányos napi átalányösszeg kifizetésének a kiszabása az említett időszakot érintően továbbra is szükséges.

41 A Bizottság javaslata szerint a Francia Köztársaság által 2007. március 21-től kezdve fizetendő napi átalányösszeget úgy kell kiszámítani, hogy a jogsértés súlyosságához igazodó, a Bíróság által meghatározandó, és az ily módon fennmaradó jogsértéshez képest arányos együtthatót meg kell szorozni a 200 eurós alapösszeggel, valamint a jelen ítélet 36. pontjában említett n tényezővel. E napi összeg fizetését ezenfelül azon időpontig kell előírni, amíg a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 15-én hozott ítélet maradéktalan végrehajtására sor került.

42 A Bizottság álláspontja szerint az általa előterjesztett számítási módszer, abban az időpontban, amikor a Bíróság határozatot hoz, olyan globális átalányösszeget fog eredményezni, amely arányos a jogsértés súlyosságával, és amely figyelembe veszi az érintett tagállam esetleges megkésett kötelezettségteljesítő szándékát is.

43 A Bizottság végezetül úgy véli, hogy az a körülmény, hogy a C-304/02. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítéletben [EBHT 2005., I-6263. o.] 20 millió euró mértékű átalányösszeg kiszabására került sor, nem jelent viszonyítási pontot más ügyekre nézve, mivel ez az összeg jelképes volt, és az említett ügyhöz kapcsolódó különleges eljárási körülmények indokolták.

44 A Francia Köztársaság elsődlegesen arra hivatkozik, hogy a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 15-én hozott ítéletetet a 2007. márciusi

végrehajtási rendelkezésekkel maradéktalanul végrehajtotta, és a Bizottságnak az átalányösszeg kiszabására vonatkozó kérelme ezért okafogyottá vált.

45 Az átalányösszeg kiszabása ugyanis kizárólag a tagállam arra való ösztönzésére szolgál, hogy a Bíróságnak a tagállam kötelezettségszegését megállapító ítéletét végrehajtsa, és ezáltal a közösségi jog hatékony alkalmazásának a biztosítását célozza, nem pedig az esetleges jövőbeni jogsértések elkövetésének a megakadályozását. A Bíróság által ezidáig az EK 228. cikk alapján hozott ítéletek egyébként azt erősítik meg, hogy amennyiben a kötelezettségszegés megszűnt, az átalányösszeg fizetésére való kötelezés okafogyottá válik.

46 A Francia Köztársaság másodlagosan arra hivatkozik, hogy az átalányösszeg nem szabható ki közrendi megfontolások alapján, hanem az adott ügyre jellemző rendkívül különleges körülmények fennállását kívánja meg, mint amilyenek fennállását a Bíróság a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítéletben megállapította, és amelyek összefüggésben állnak a Bíróság ítélete végrehajtásának a különlegesen hosszú időtartamon keresztül való elmulasztásával, valamint a kötelezettségszegés különlegesen súlyosnak ítélt következményeivel.

47 Ilyen körülmények azonban a jelen ügyben nem merültek fel. Egyrészt a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 15-én hozott ítélet kihirdetése óta eltelt időtartam a jelen ügyben jóval rövidebb, és az említett ítélet ráadásul röviddel a Bírósághoz fordulást követően végrehajtásra került. Másrészt a kötelezettségszegés csak a 2001/18 irányelv rendelkezéseinek egy részét érinti, nevezetesen a 90/220 irányelv rendelkezéseitől eltérő, vagy azokon túlmutató rendelkezéseket, és ezenfelül annak csak nagyon korlátozott gyakorlati következményei adódtak. A jelen ügy továbbá hasonló azokhoz az egyéb ügyekhez, amelyekben a Bíróság úgy vélte, hogy az átalányösszeg kiszabása nem célravezető.

48 Szintén másodlagosan a Francia Köztársaság úgy véli, hogy az átalányösszeg javasolt mértéke mindenképpen túlzott. Először is az összeg aránytalan a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítéletben kiszabott 20 millió euróhoz képest.

49 Ezenfelül az alkalmazott számítási módszer semlegesíti a szankció átalányjellegét, mivel a javasolt napi összeg inkább hasonlít egy visszamenőleges hatályú kényszerítő bírsághoz.

50 Végezetül a kötelezettségszegés súlyosságához igazodó javasolt együttható túl magas.

51 Elsőként ugyanis a 2001/18 irányelv átültetésének az elmulasztása csak korlátozott gyakorlati következményekkel járt. Egyrészt a GMO-k gyakoribb használata más szabályozás hatálya alá tartozik, mint például a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 268., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 32. kötet, 432. o.) hatálya alá, a 2001/18 irányelven alapuló engedély iránti kérelmek száma pedig rendkívül alacsony maradt. Másrészt a géntechnológiával módosított magasabb rendű növényekre vonatkozó kísérletek engedélyezési eljárása, amely a mezőgazdasági minisztérium által kiadott két útmutatón alapszik, megfelelő módon bevezetésre került, és az ennek alapján kiállított engedélyek ténylegesen lehetővé tették a 2001/18 irányelv céljainak az elérését az engedély iránti kérelem, az információ és a nyilvánossággal való konzultáció tekintetében, továbbá a mikroorganizmusok különösen határokon átnyúló elterjedése veszélyének a korlátozását illetően. Mindezt különösen az említett útmutatók tartalma, a Francia Köztársaság által szolgáltatott egyedi engedélyezési határozat, valamint végezetül az Államtanács által hozott különböző ítéletek tanúsítják.

52 Másodszor Franciaország 2003 és 2006 között a tagállamok sorában a második helyet foglalta el mind a kísérleti célokra végzett kibocsátások engedélye iránti kérelmek száma, mind pedig a GMO-k kereskedelmi célokra való termelése tekintetében, amely arról ad tanúbizonyságot, hogy sem a GMO-k kereskedelme, sem pedig a biotechnológiai kutatás területén nem jelentett visszatartó erőt a 2001/18 irányelv átültetésének az elmulasztása.

53 Harmadszor az említett irányelv átültetésének a kérdése a nemzetközi kereskedelmi tárgyalások keretében soha nem merült fel.

54 Negyedszer a Francia Köztársaság nem szegte meg az együttműködési kötelezettséget, és nem is mulasztotta el szándékosan a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 15-én hozott ítélet végrehajtását, mivel az észrevételezett késedelem különösen azzal a törekvéssel függ össze, amint a pert megelőző eljárás során már kifejtésre került, hogy a GMO-kultúrák által okozott közrendi problémák megoldódjanak, és e kultúráknak a közvélemény általi elfogadását meg lehessen könnyíteni olyan alapvető reformokkal, amelyek nem csak a 2001/18 irányelv rendelkezéseinek az átültetését kívánták meg.

55 Ötödször és végezetül a Bizottság nem hivatkozhat más, már lezárt kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárások alapjául szolgáló körülményekre.

A Bíróság álláspontja

56 Amint az a jelen ítélet 27. pontjából kitűnik, a kényszerítő bírság megfizetésére való kötelezésnek, amely a fennálló kötelezettségszegés tekintetében alapvetően kényszerítő jellegű, csak akkor van helye, ha a kötelezettségszegést először megállapító ítélet

végrehajtásának az elmulasztása továbbra is fennáll, ám semmi nem követeli meg, hogy ugyanez álljon fenn az átalányösszeg kiszabására vonatkozóan is.

57 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy az EK 228. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás célja a kötelezettségszegő tagállamnak a kötelezettségszegést megállapító ítéletben foglaltak teljesítésére való ösztönzése, és ezáltal a közösségi jog tényleges alkalmazásának biztosítása, és mindkét, e rendelkezés szerinti intézkedéseknek – nevezetesen az átalányösszegnek és a kényszerítő bírságnak – ugyanez a célja (a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet 80. pontja).

58 Míg a kényszerítő bírság kiszabása különösen arra tűnik alkalmasnak, hogy ösztönözze a tagállamot, hogy a lehető legrövidebb időn belül szüntesse meg az olyan kötelezettségszegést, amely ilyen intézkedés hiányában folytatódna, addig az átalányösszeg kiszabása inkább az érintett tagállam kötelezettségei végrehajtása elmulasztásának a magán- és közérdeket érintő következményei értékelésén alapul, különösen ha a kötelezettségszegés az azt először megállapító ítélet óta tartó hosszú időszakon keresztül tartósan fennállt (a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet 80. pontja).

59 A Bíróság feladata az egyes esetekben az előtte folyamatban lévő ügy körülményeitől függően a meggyőzés és visszatartás szerinte szükséges mértéke alapján meghatározni a kötelezettségszegést korábban megállapító ítéletben foglaltak lehető leghamarabb történő teljesítésének biztosításához és a közösségi jog hasonló megsértése megismétlődésének a megelőzéséhez szükséges megfelelő pénzügyi szankciókat (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet 97. pontját).

60 E tekintetben a Francia Köztársaság által hangsúlyozott azon körülmény, hogy a Bíróság ezidáig nem szabott ki átalányösszeget azokban az esetekben, amelyekben az alapítélet maradéktalan végrehajtására az EK 228. cikk alapján kezdeményezett eljárás befejezése

előtt sor került, nem képezi az akadályát annak, hogy más ügy keretében sor kerüljön átalányösszeg kiszabására, amennyiben az szükségesnek bizonyul az ügy jellemzőire és a meggyőzés és visszatartás szükséges mértékére tekintettel.

61 A 2005-ös közleményben foglalt javaslatot illetően, amelyre a Bizottság a jelen ügyben hivatkozik, emlékeztetni kell arra, hogy még ha a Bizottság közleményeihez hasonló iránymutatások ténylegesen hozzájárulnak is a Bizottság tevékenysége átláthatóságának, előre láthatóságának és jogbiztonságának biztosításához, az is megállapítható, hogy az EK 228. cikk (2) bekezdésével a Bíróságra ruházott hatáskör gyakorlásának keretében az ilyen szabályok nem kötik a Bíróságot (lásd különösen a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet 85. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

62 Az átalányösszeg kiszabására minden egyes esetben a megállapított kötelezettségszegés jellemzőivel, valamint az EK 228. cikk alapján megindított eljárás során az érintett tagállam által tanúsított magatartással összefüggő, releváns tényezők összessége alapján kell, hogy sor kerüljön.

63 Meg kell ugyanis állapítani e tekintetben, hogy az EK 228. cikk szövege nem utal arra, amint a célja sem, hogy az átalányösszeg automatikus jellegű, amint azt a Bizottság a 2005-ös közleményében sugallja. Az említett rendelkezés, mivel azt írja elő, hogy a Bíróság a kötelezettségszegő tagállamot kényszerítő bírság vagy átalányösszeg fizetésére „kötelezheti”, széles mérlegelési jogkört biztosít a Bíróság számára annak eldöntése tekintetében, hogy e szankciók kiszabása szükséges-e.

64 Ha a Bíróság elhatározza a kényszerítő bírság vagy az átalányösszeg kiszabását, mérlegelési jogkörének gyakorlása keretében e szankciókat meghatározhatja oly módon, hogy azok egyrészt a körülményekhez igazodjanak, másrészt pedig arányban álljanak a megállapított kötelezettségszegéssel, és az érintett tagállam fizetési képességével (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott

ítélet 41. pontját és a hivatkozott ítélkezési joggyakorlatot). Ami különösen az átalányösszeg kiszabását illeti, figyelemmel kell lenni különösen az olyan tényekre, hogy a kötelezettségszegés az azt megállapító ítéletet követően hosszú időszakon keresztül tartósan fennállt-e, valamint a szóban forgó köz- és magánérdekekre (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet 114. pontját).

65 A jelen ügyben a Bíróság úgy véli, hogy a Bizottság által előterjesztett, átalányösszeg kiszabása iránti kérelem elbírálásához a következő körülményeket kell figyelembe venni.

66 Elsőként a Francia Köztársaságnak a GMO-k sajátos területén fennálló közösségi jogi kötelezettségeire vonatkozó magatartása tekintetében, amint arra a Bizottság emlékeztet, már több, az EK 226. cikk által meghozott kötelezettségszegést megállapító ítélet is született amiatt, hogy az említett területen elfogadott irányelveket az említett tagállam nem ültette át megfelelő módon..

67 Az irányelv átültetése elmulasztásának a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 15-én hozott ítéletben való megállapításán kívül ugyanis, mely ítélet végrehajtásának az elmulasztása a jelen eljárás tárgyát képezi, a Francia Köztársaság kötelezettségszegését állapította meg a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2003. november 20-án hozott ítélet, a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2003. november 27-én hozott ítélet is, a 90/22 irányelv, illetve a géntechnológiával módosított mikroorganizmusok zárt rendszerben történő felhasználásáról szóló, 1990. április 23-i 90/219/EGK tanácsi irányelv (HL L 117., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 381. o.) teljes mértékű átültetésének az elmulasztása miatt.

68 Ezenfelül a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2007. február 7-én hozott törlő végzésből következik, hogy a Francia Köztársaság csak azt követően tette meg a kötelezettségeinek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket, hogy a Bizottság keresetet indított az említett 2003. november 27-i ítélet végrehajtása elmulasztásának

a megállapítása iránt, és a Bizottság azt követően, hogy a Francia Köztársaság a kötelezettségeit teljesítette, elállt a keresetétől.

69 Amint azt a Bizottság is állította, a tagállam ilyen ismétlődő jogsértő magatartása a közösségi fellépés valamely konkrét területén utalhat arra, hogy a közösségi jog megsértése hasonló jövőbeni ismétlődésének a hatékony megakadályozása megkívánja az olyan visszatartó erejű intézkedést, mint az átalányösszeg kiszabása.

70 Ami másodszor a kötelezettségszegés a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 15-én hozott ítélet kihirdetése óta való fennállásának a tartamát illeti, meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben semmi nem igazolja a megállapított, a 2001/18 irányelv átültetése tekintetében az említett ítélet meghozatalát követően bekövetkezetett jelentős késedelmet, mivel az átültetés lényegében csupán belső jogszabályi rendelkezések elfogadását kívánta meg.

71 E tekintetben különösen meg kell állapítani, hogy bár a Francia Köztársaság nem vitatja, hogy nem teljesítette az említett ítéletnek az indokolással ellátott véleményben előírt határidőn belüli teljesítésére vonatkozó kötelezettségeit, a 2007. márciusi végrehajtási rendelkezések elfogadására, amelyek az első átültető, a végrehajtás céljából elfogadott intézkedések, csak több, mint egy évvel az említett határidő lejártát követően került sor.

72 A Bíróság előtti iratanyag által ténylegesen alátámasztott azon körülményt illetően, hogy a GMO-kultúrák egész termőterületeken való termesztése Franciaországban erőszakos tüntetéseket okozott, és okoz, amelyek különösen egész termőterületek elpusztításában nyilvánulnak meg, és azt illetően, hogy a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 15-én hozott ítélet végrehajtásában bekövetkezett késedelem különösen azzal a törekvéssel függ össze, hogy a parlamenti munka számára több információ álljon rendelkezésre, és olyan alapvető reformokra kerülhessen sor, amelyek a 2001/18 irányelv rendelkezéseit meghaladják, mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a közösségi

jogból eredő kötelezettségek nem teljesítésének igazolása végett a tagállam nem hivatkozhat kifogásként belső jogrendszerének rendelkezéseire, gyakorlatára vagy helyzeteire (lásd különösen a fent hivatkozott Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 25. pontját). Még annak feltétezése mellett is, hogy a Francia Köztárság által hivatkozott gondok részben valóban a közösségi jogi szabályok végrehajtásából erednek, a tagállamok különösen nem hivatkozhatnak a közösségi jogi normákból eredő kötelezettségek és határidők betartása elmulasztásának az igazolásaként a közösségi jogi aktus végrehajtásának szakaszában előállt alkalmazási nehézségekre, beleértve a magánszemélyek ellenállásához kapcsolódó problémákat is (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet 69. és 70. pontját).

73 Harmadszor a kötelezettségszegésnek a különösen a köz- és magánérdekekre a jelen ügyben gyakorolt kihatásai tekintetében vizsgált súlyosságát illetően meg kell állapítani, hogy amint a 2001/18 irányelv 1. cikkéből is következik, az irányelv célja az, hogy közelítse egymáshoz a tagállamok törvényeit, rendeleteit és közigazgatási rendelkezéseit, ha GMO-kat hoznak forgalomba, vagy ha GMO környezetbe történő szándékos kibocsátására kerül sor, valamint, hogy védje az emberi egészséget és a környezetet.

74 Amint az említett irányelv 1. cikkéből, valamint (6) és (9) preambulumbekezdéséből következik, az irányelv által bevezetett rendszer az elővigyázatosság, és a megelőző intézkedések foganatosítása elvén alapul, amelyekkel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy a környezetvédelem alapelveinek minősülnek, és többek közt az EK 174. cikk (2) bekezdése is magában foglalja ezeket.

75 Amint e tekintetben a 2001/18 irányelv (4) és (5) preambulumbekezdése is emlékeztet rá, az élő szervezetek, amelyeket akár kísérleti céllal, akár mint kereskedelmi terméket, nagy vagy kis mennyiségben a környezetbe bocsátanak, szaporodhatnak a környezetben és átléphetik a nemzeti határokat, ezáltal más tagállamokra is hatással lehetnek. Az ilyen jellegű kibocsátások visszafordíthatatlan hatással lehetnek a környezetre. Az emberi egészség védelme is megköveteli, hogy megfelelő figyelmet fordítsanak a GMO-k környezetbe történő szándékos kibocsátása kockázatainak ellenőrzésére.

76 Az EK 95. cikk alapján elfogadott 2001/18 irányelv a nemzeti jogszabályoknak az általa megvalósított közelítésén keresztül a GMO-k mint termékek vagy termékelemek szabad mozgásának az előmozdítását is célozza.

77 Amint a Bíróság már megállapította, amennyiben a Bíróság valamely ítélete végrehajtásának az elmulasztása károsíthatja a környezetet, és veszélyeztetheti az emberi egészséget, amelyeknek a megőrzése, amint az az EK 174. cikkből is következik, a közösségi környezetpolitika célkitűzései közé tartozik, az ilyen kötelezettségszegés különösen súlyosnak minősül (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet 94. pontját, és a fent hivatkozott Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet 57. pontját).

78 Elvben ugyanez áll fenn abban az esetben, ha a közösségi jog megsértése folyamatosan akadályozza az áruk szabad mozgását a Bíróságnak az e tekintetben kötelezettségszegést megállapító ítélete ellenére.

79 A jelen ügyben annak ellenére, hogy a 2001/18 irányelv rendelkezéseit legkésőbb 2002. október 17-ig át kellett volna ültetni, a fentiekben megállapításra került, hogy a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 15-én hozott ítélet ellenére a Francia Köztársaság abban az időpontban, amikor a jelen ügyben a Bizottság a Bírósághoz fordult, még mindig nem fogadott el semmilyen átültető intézkedést az említett ítélet végrehajtásának a biztosítása, és ily módon annak garantálása végett, hogy a közösségi jogalkotó által követett alapvető célkitűzések teljes mértékben megvalósuljanak.

80 A fenti megfontolások összességükben kellően indokolják a jelen ügy keretében az átalányösszeg kiszabását.

81 Az említett átalányösszeg mértékének a meghatározásához a Bíróság álláspontja szerint a jelen ítélet 66–79. pontjában kifejtett megfontolásokon felül célszerű az alábbi körülmények figyelembe vétele.

82 Először is, amint az különösen a 2001/18 irányelv (1) és (3) preambulumbekezdéséből következik, az irányelv a hasonló tárgyú 90/220 irányelv helyébe lép, és azt számos javítás útján átdolgozza. A Bíróság ezért a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 15-én hozott ítéletben a Francia Köztársaság kötelezettségszegését a 2001/18 irányelv tekintetében csak annyiban állapította meg, amennyiben a tagállamokra az utóbbi irányelv alapján háruló kötelezettségek eltérnek a 90/220 irányelv rendelkezéseiből következőktől, vagy azokat meghaladják.

83 A Bizottság a jelen ügyben benyújtott keresetlevelében ezenfelül e tekintetben az említett Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet 5. pontjára hivatkozva hangsúlyozta, hogy a 2001/18. irányelv 1., 2., 4. és 5. cikkének, 6. cikke (1), (3) és (5) bekezdésének, 8. cikke (1) bekezdésének, 10–12. cikkének, 15. cikke (1) és (3) bekezdésének, valamint 21., 22., 24., 25., 27–34, és 36–38. cikkének a rendelkezései külön vizsgálva nem tesznek szükségessé az említett ítélet végrehajtására vonatkozó intézkedéseket.

84 A fentiekből többek közt az következik, hogy a 2001/18 irányelv átültetését biztosító mindenfajta intézkedés elfogadásának a Francia Köztársaság általi, a 2007. márciusi végrehajtási rendelkezések elfogadásáig tartó elmulasztása különösen a környezetnek, az emberi egészségnek, valamint az áruk szabad mozgásának, és a kérdéses közés magánérdekeknek a védelme tekintetében nem képviseli ugyanazt a súlyossági fokot, mint az olyan helyzetből adódó kötelezettségszegés, amelyben az említett irányelv célkitűzéseihez hasonló fontosságú célkitűzéseket követő közösségi jogi szabályozás tekintetében az érintett tagállam jogrendjében semmilyen végrehajtási intézkedés nem történt annak ellenére, hogy a Bíróság ítéletben megállapította az említett tagállam kötelezettségszegését.

85 Másodszor bizonyos mértékig figyelembe vehető az is, hogy a 2007. márciusi végrehajtási rendelkezések a késedelmes jellegük ellenére a 2001/18 irányelv teljes mértékben következetes átültetését biztosították, hiszen a Bizottság álláspontja szerint az irányelvnek csak három rendelkezése nem került megfelelő módon átültetésre 2008. június 27-ig.

86 Harmadszor a Bíróság úgy véli a főtanácsnok által az indítványának a 82. pontjában kifejtettekhez hasonlóan, hogy a jelen ítélet 72. pontjában felidézett körülmények, valamint a pert megelőző eljárásnak a jelen ítéletnek különösen a 6–13. pontjában leírt menete nem enged arra a következtetésre, hogy – amint azt a Bizottság állítja – az említett nemzeti hatóságok a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 15-én hozott ítélet végrehajtását illető kötelezettségük megszegésén kívül, amely a jelen ítéletben a fentiekben megállapításra került, megszegték volna a jóhiszemű együttműködésre vonatkozó kötelezettségüket is az említett ítélet végrehajtásáig tartó időszak során, és az sem állapítható meg, hogy szándékos halogató magatartást tanúsítottak volna kizárólag abból a célból, hogy kivonják magukat az e tekintetben fennálló kötelezettségeik gyors végrehajtása alól.

87 A fentiekre tekintettel a jelen ügy körülményei megfelelő értékelésének megfelel, ha a Bíróság a Francia Köztársaság által megfizetendő átalányösszeget 10 millió euróban állapítja meg.

88 Következésképpen a Francia Köztársaságot arra kell kötelezni, hogy fizessen a Bizottságnak az „Európai Közösség saját forrásai” számlára 10 millió euró átalányösszeget.

A költségekről

89 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a értelmében a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Francia Köztársaságot, mivel a kötelezettségszegés megállapítást nyert, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

90 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 4. §-ával összhangban a Cseh Köztársaság – mint a Francia Köztársaságot támogató beavatkozó – maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) A Francia Köztársaság – mivel az indokolással ellátott véleményben előírt határidő lejártáig nem tette meg a C-419/03. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. július 15-én hozott, a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a 90/220/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról szóló, 1990. április 23-i 90/220/EGK tanácsi irányelv rendelkezéseitől eltérő, vagy azokon túlmutató rendelkezései a belső jogába való átültetésének az elmulasztásával kapcsolatos ítéletben foglaltak végrehajtásához szükséges valamennyi intézkedést – nem teljesítette az EK 228. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság a Francia Köztársaságot arra kötelezi, hogy fizessen a Bizottságnak az „Európai Közösség saját forrásai” számlára 10 millió euró átalányösszeget.

3) A Bíróság a Francia Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

4) A Cseh Köztársaság maga viseli saját költségeit.

Aláírások